

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
2

Sagsnummer
2014-5614

Kontor
EUK

27. november 2014

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

Vandrende arbejdstageres rettigheder

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Uddannelses- og Forskningsministeriets besvarelse af spørgsmål 8 ad EUU alm. del af den 30. oktober 2014 vedrørende vandrende arbejdstageres rettigheder.

Martin Lidegaard

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Europaudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 30. oktober 2014 har udvalget efter ønske fra Jakob Ellemann-Jensen (V) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 8 (Alm. del)

Ministeren bedes oversende udvalget en opdateret version af Uddannelses- og Forskningsministeriets notat om vandrende arbejdstageres rettigheder på uddannelses- og forskningsområdet fra 4. marts 2014, jf. EEU alm. del - bilag 308 (folketingsåret 2013-2014).

Svar

En opdateret udgave af notatet af 4. marts 2014 er vedlagt.

Her tages der højde for de nye regler om særlig tilknytning til Danmark ved ansøgning om SU til uddannelse i udlandet, jf. SU-bekendtgørelsen, nr. 792 af 25. juni 2014, kapitel 1.

Med venlig hilsen

Sofie Carsten Nielsen

27. november 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/019761-04

Notat

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Vandrende arbejdstageres rettigheder under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort

26. november 2014

I det følgende gennemgås vandrende EU- og EØS-arbejdstageres og -selvstændige erhvervsdrivendes rettigheder i forhold til ydelser, der hører under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort, herunder foretages en gennemgang af regler, omfang og omkostninger for perioden 2008-2013¹.

6. november 201

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

1. EU-retten uddannelse og uddannelsesstøtte

1.1. Grundlæggende EU-regler

Danmark er med sit medlemskab af EU bundet af en række EU-bestemmelser, der har betydning for vandrende arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes ret til uddannelsesstøtte:

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/019761-04

- Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF)
  - Artikel 18 (Forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet)
  - Artikel 20 (Indførelse af unionsborgerskab, herunder unionsborgeres rettigheder)
  - Artikel 21 (Unionsborgernes ret til fri bevægelighed og ophold)
  - Artikel 45 (Arbejdskraftens ret til fri bevægelighed og ophold)
  - Artikel 49 (Unionsborgeres ret til frit at etablere sig på en anden medlemsstats område)

¹ Der er tale om en opdatering af notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308, om vandrendes arbejdstageres rettigheder under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort. Notatets struktur er tilpasset den nye affattelse af reglerne om SU til udenlandske statsborgere, jf. kapitel 1 i SU-bekendtgørelsen, nr. 792 af 25. juni 2014. Notatet er endvidere opdateret dels i forhold til de nye materielle regler om særlig tilknytning til Danmark ved ansøgning om SU til uddannelse i udlandet, som opfølgning på en række domme fra EU-Domstolen, dels de nye regler om ret til befordringsrabat/Ungdomskort til alle, der er optaget på en SU-berettigende videregående uddannelse. Endelig indeholder notatet det endelige tal for støttens omfang og omkostninger for 2013. For 2012 er tildelt SU-stipendium til EU-/EØS-borgere ændret. Dette skyldes blandt andet, at statsborgere fra Schweiz nu indgår sammen med EU-/EØS-statsborgere. Endvidere er SU-stipendium til EU-arbejdstagere ændret, hvilket blandt andet skyldes, at for modtagere, der er blevet tildelt støtte efter flere årsager i løbet af en uddannelse, er støtten i en måned kategoriseret efter den sidste årsangsangivelse inden denne måned. I notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308, blev støttemodtageren sat under den første ligestillingsårsag på uddannelsen, også selv om der senere på denne uddannelse var blevet angivet en anden ligestillingsårsag.

- Forordning 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed i EU, hvoraf det bl.a. følger, at vandrende EU- EØS-arbejdstagere har ret til samme sociale fordele som danske arbejdstagere.
- Direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet).

1.2. EU-rettens regler om ret til uddannelse og uddannelsesstøtte

EU-rettens regler om unionsborgerskab og om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet medfører, at EU- og EØS-statsborgere har samme ret som danske statsborgere til at søge ind på og tage en uddannelse i Danmark, uanset om de er vandrende arbejdstagere/selvstændige erhvervsdrivende eller ikke er erhvervsaktive.

Det følger imidlertid af opholdsdirektivets artikel 24, at medlemsstaterne ikke er forpligtet til at yde studiestøtte i form af stipendier eller lån til andre personer end arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og personer, der har bevaret denne status, samt deres familiemedlemmer, forud for erhvervelse af ret til tidsubegrænset ophold.

Danmark har på den baggrund fastsat regler om, at uddannelsessøgende EU- og EØS-statsborgere, der ikke er erhvervsaktive i Danmark, og deres familiemedlemmer først har ret til SU til uddannelse i Danmark og i udlandet, når de har tidsubegrænset opholdstilladelse, hvilket vil sige efter 5 års sammenhængende ophold i Danmark, jf. SU-bekendtgørelsens § 3.

1.3. Vandrende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende

Personer, der i medfør af EU-retten har status som vandrende arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende har adgang til samme sociale ydelser, herunder statens uddannelsesstøtte (SU) og statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), som danske statsborgere.

Det beror altid på en konkret vurdering af det udøvede arbejde, om en uddannelsessøgende har status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i EU-rettens forstand. For så vidt angår arbejdstagere er det afgørende, at der er tale om faktisk og reel beskæftigelse. Ved denne vurdering lægges der bl.a. vægt på, at den pågældende præsterer ydelser mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger, og at der ikke er tale om beskæftigelse, der fremstår som et rent marginalt supplement. På baggrund af domspraksis fra EU-Domstolen er 10-12 timers ugentlig erhvervsarbejde som udgangspunkt tilstrækkeligt for, at en person kan betragtes som arbejdstager. Der kan ikke ved vurderingen af, om en person kan anses som værende arbejdstager, fastsættes en nedre grænse for, hvor længe arbejdsforholdet skal have varet.

1.4. Eksport af sociale ydelser

EU-retten stiller krav om eksportabilitet af ydelser, der har karakter af social sikring² som for eksempel pension, efterløn og familieydelse. SU betragtes imidlertid ikke efter EU-retten som en social sikringsydelse, hvorfor SU ikke er omfattet af

---

² Kravet følger af forordning 883/2004 om koordination af sociale sikringsordninger.

kravet om eksportabilitet. Der er således ikke efter EU-retten krav om, at medlemslandene giver uddannelsessøgende ret til at medbringe studiestøtte til en uddannelse i en anden medlemsstat.

Det følger imidlertid af EU-retten, at et medlemsland – når det har valgt at give studiestøtte til uddannelse i udlandet – skal sikre, at tildelingen heraf sker i overensstemmelse med EU-retten. Det vil bl.a. sige, at tildelingen ikke må udgøre en ubegrundet restriktion for den ret til fri bevægelighed og ophold som alle unionsborgere har ret til i medfør af TEUF artikel 21 samt, at der ikke må ske forskelsbehandling på baggrund af nationalitet af indenlandske arbejdstagere i forhold til andre EU- eller EØS-statsborgere, der er erhvervsaktive i medlemsstaten.

2. Danske regler om statens uddannelsesstøtte (SU)

2.1. Hvem har ret til SU?

Alle danske statsborgere, der opfylder de grundlæggende støttebetingelser, er berettigede til SU, jf. SU-bekendtgørelsens § 1. EU- og EØS-statsborgere og deres familiemedlemmer er berettiget til SU efter regler fastsat i overensstemmelse med EU-retten, jf. SU-bekendtgørelsens §§ 2-8³. Alle uddannelsessøgende er berettiget til SU, hvis de har andet særligt tilhørsforhold til Danmark, jf. SU-bekendtgørelsens § 9.

2.2. Ret til SU til uddannelse i Danmark og udlandet

Udenlandske statsborgere, der har ret til SU til uddannelse i Danmark og i udlandet efter EU-rettens regler, jf. SU-bekendtgørelsens §§ 2-8, omfatter:

- **EU- eller EØS-statsborgere**, der
  - er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark *eller*
  - tidligere har været arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, og hvor der er indholdsmæssig og tidsmæssig sammenhæng mellem arbejdet i Danmark og den uddannelse, der søges SU til, *eller*
  - har været arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, men har behov for omskoling som følge af ufrivillig arbejdsløshed.
- **Direkte efterkommere** af en EU-eller EØS-statsborger eller dennes ægtefælle eller registrerede partner, der er
  - bosat i Danmark og enten bor hos eller har boet i Danmark sammen med en af forældrene i en periode, hvor denne forælder har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, *eller*
  - forsørget af den forælder, der er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, frem til uddannelsens start.
- **Ægtefælle/registreret partner** til en EU-eller EØS-statsborger, der er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark og bor eller har boet sammen med partneren, mens denne er/var arbejdstager i Danmark.
- **Slægtninge i opadstigende linje** til en EU-eller EØS-statsborger eller dennes ægtefælle eller registrerede partner, der er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, og bor hos og forsørges af denne.

³ SU-bekendtgørelsen, nr. 792 af 25. juni 2014.

- EU/EØS-statsborger, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret **ophold i Danmark i mindst 5 år**.

2.3. Særligt om SU til uddannelse i udlandet

Det er alene danske statsborgere og udenlandske statsborgere, som har ret til SU på baggrund af EU-retten, der kan få SU til en hel uddannelse i udlandet. Det følger dog af SU-lovens § 2 c, at SU til uddannelse i udlandet endvidere er betinget af, at den uddannelsessøgende har særlig tilknytning til Danmark.

Efter SU-bekendtgørelsens § 2, stk. 3, § 4, stk. 2, § 5, stk. 3, og § 6, stk. 3, stilles der krav om, at den uddannelsessøgende har tilknytning til Danmark i form af

- 2 års sammenhængende ophold i Danmark inden for de sidste 10 år forud for ansøgningstidspunktet,
- skolegang i Danmark i en betydelig periode,
- nær kontakt til familiemedlemmer i Danmark i en betydelig periode,
- betydelige økonomiske bånd til Danmark,
- arbejde i Danmark i et vist omfang i en betydelig periode, eller
- danskkundskaber i kombination med et af ovenstående kriterier.

Bortset fra reglen om 2 års ophold i Danmark er ovennævnte regler fastsat på baggrund af EU-Domstolens dom i de forenede sager C-523/11, Prinz, og C-585/11, Seeberger.

For familiemedlemmer til EU- eller EØS-statsborgere, der er grænsegængere; det vil sige at EU- eller EØS-statsborgeren er bosat i udlandet og arbejdstager i Danmark, gælder imidlertid et særligt tilknytningskrav, hvorefter grænsegængerens skal have været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark i mindst 5 år, før familiemedlemmet får ret til SU til uddannelse i udlandet. Reglen fremgår af SU-bekendtgørelsens § 1, stk. 3, § 4, stk. 4, § 5, stk. 4, og § 6, stk. 4, og er fastsat på baggrund af EU-Domstolens dom i sag C-20/12, Giersch.

Det skal bemærkes, at uddannelsessøgende, der har ret til SU, fordi de selv er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, i mange tilfælde vil fortabe retten til SU, hvis de ophører med at være arbejdstagere i Danmark, fordi de flytter til udlandet for at følge uddannelse der.

Uddannelsessøgende, der har ret til SU til uddannelse i udlandet, har mulighed for at søge om udlandsstipendium og udlandsstudielån til hel eller delvis dækning af studieafgiften på en uddannelse i udlandet enten i forbindelse med et studieophold som led i en dansk videregående uddannelse eller i forbindelse med en hel uddannelse i udlandet på kandidatniveau.

2.4. Ret til SU alene til uddannelse i Danmark

Udenlandske statsborgere, der har ret til SU til uddannelse i Danmark efter SU-bekendtgørelsens § 9, omfatter:

- Uddannelsessøgende, der tilhører det danske mindretal i Sydslesvig.
- Uddannelsessøgende, der den 6. marts 1946 var eller inden for de sidste 10 år før denne dato som islandske statsborgere, har været bosat i Danmark.

- Uddannelsessøgende, der er omfattet af § 2, stk. 2 og 3, i lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven).
- Uddannelsessøgende, der ved indrejsen i Danmark ikke var fyldt 20 år og sammen med deres forældre har taget fast ophold i Danmark og fortsat har bopæl her.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år og samtidig umiddelbart før ansøgningstidspunktet har været gift med eller været i registreret partnerskab med en dansk statsborger i mindst 2 år og fortsat er det.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før påbegyndelsen af den uddannelse, der søges støtte til, har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år med mindst 30 timers erhvervsarbejde ugentligt.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 5 år, når de ikke har taget ophold i Danmark med henblik på uddannelse.

Uddannelsessøgende, der har ret til SU, fordi de opfylder en af betingelserne i SU-bekendtgørelsens § 9, kan dog også samtidig være vandrende arbejdstagere eller i familie med en arbejdstager i Danmark. Det kan for eksempel være en person, der både opfylder betingelsen om indrejse i Danmark før det fyldte 20. år og betingelsen om at være vandrende arbejdstager.

2.5. Hvilke ydelser gives til uddannelsessøgende, der har ret til SU

SU består af stipendium, studielån og slutlån, hvor studielån kun gives sammen med stipendiet.

Sammen med stipendium eller slutlån kan der gives følgende supplerende ydelser:

- Supplerende studielån til alle forsørgere.
- Supplerende stipendium som tillæg til enlige forsørgere.
- Supplerende stipendium som tillæg til forsørgere, der bor sammen med en SU-modtager eller modtager af uddannelseshjælp.
- Supplerende stipendium (handicaptillæg) til uddannelsessøgende, der på grund af en varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har meget betydelige begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde.
- Supplerende stipendium til dækning af undervisningsafgift eller deltagerafgift, f.eks. til almen voksenuddannelse, hf-enkeltfagsundervisning og enkeltfagsstudentereksamen.

Det skal bemærkes, at staten primært har udgifter til stipendieydelser, da lån, slutlån og supplerende lån til forsørgere skal betales tilbage til staten.

Endelig har uddannelsessøgende, der er optaget på en SU-berettigende uddannelse, også ret til at søge om befordringsrabat og -godtgørelse efter lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser og har herunder ret til Ungdomskort.

2.6. Vandrende arbejdstageres brug af ydelser efter SU-loven

Som følge af dommen i sag C-46/12, L.N., af 21. januar 2013 er praksis ændret således, at EU- og EØS-borgere, der indrejser til Danmark med det hovedformål at studere, har ret til SU, hvis de samtidig har status som vandrende arbejdstagere. Dommen betyder således, at EU- og EØS-statsborgere, der har arbejde ved siden af studierne kan have adgang til SU på samme vilkår som danske statsborgere. Som omtalt ovenfor er det normalt en betingelse, at der har været tale om beskæftigelse i minimum 10-12 timer ugentligt⁴

Den ændrede praksis har – som forventet – betydet en markant stigning i antallet af godkendte ansøgninger fra EU- og EØS-statsborgere, der har ret til SU, fordi de er vandrende arbejdstagere i Danmark. Som det fremgår af *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse*, har regeringen indarbejdet et skøn for merudgifterne til SU på 200 mio. kr. efter tilbageløb svarende til ca. 390 mio. kr. i bevilling på finansloven for de kommende finanslove. Som det fremgår nedenfor (tabel 3) var de samlede udgifter til SU til vandrende arbejdstagere, der var i beskæftigelse under deres uddannelse, i alt 94 mio. kr. i 2013 før tilbageløb, hvilket er en stigning på 76 mio. kr. fra 18 mio. kr. i 2012 mio. kr. før tilbageløb.

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Nedenfor følger tabeller, der dels viser antallet af støttemodtagere, herunder udenlandske statsborgere, der har modtaget stipendium i perioden 2008-2013, dels antallet af udenlandske støttemodtagere fordelt efter ligestillingsårsag.

Tabel 1: SU-støttemodtagere

	2008	2009	2010	2011	2012	Fordeling i	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013
	----- antal -----						%
Alle støttemodtagere	315.200	334.100	364.300	393.400	421.700	449.900	100
Ligestillede støttemodtagere uden DK statsborgerskab ¹	15.102	16.822	18.862	20.769	23.365	27.927	6,2
Tredjelande	9.997	11.034	12.226	13.368	14.995	16.502	3,7
EU- og EØS-lande samt Schweiz ^{1 2}	5.098	5.780	6.626	7.391	8.357	11.419	2,5
- Heraf EU-11	1.039	1.187	1.372	1.701	2.129	4.350	1,0
Uoplyst statsborgerskab	7	8	10	10	13	6	0,0

- 1) Oplysningerne afviger som følge af en teknisk opdatering fra en tidligere opgørelse i notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308.
- 2) Schweiziske statsborgere er via aftaler også omfattet af EU-retten vedr. studiestøtte. I notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308 indgik Schweiz ikke sammen med EU- og EØS-lande.

⁴ Den tidligere praksis var, at en ansøger skulle være indrejst og have varig status som vandrende arbejdstager mindst 10 uger før tidspunktet for ansøgning til en videregående uddannelse og fastholde denne status frem til studiestart (4½-8 måneder efter indrejse) og under studierne.

Tabel 2: Tildelt SU-stipendium

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Fordeling i 2013
	----- mio. kr. -----						%
Tildelt SU-stipendium	10.860	11.944	13.704	15.269	17.091	18.585	100,0
Ligestillede støttemodtagere uden DK statsborgerskab ¹	548	648	781	879	1.022	1.213	6,5
Tredjelande	345	412	496	558	646	730	3,9
EU- og EØS-lande samt Schweiz ^{1 2}	202	236	285	321	376	482	2,6
- Heraf EU-11	42	48	60	70	89	164	0,9
Uoplyst statsborgerskab	0	0	0	0	1	0	0,0

- 1) Oplysningerne afviger som følge af en teknisk opdatering fra en tidligere opgørelse i notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308.
- 2) Schweiziske statsborgere er via aftaler også omfattet af EU-retten vedr. studiestøtte. I notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308 indgik Schweiz ikke sammen med EU- og EØS-lande.

Tabel 3: SU tildelt til borgere fra EU- og EØS samt Schweiz fordelt efter ligestillingsårsag (ligestilling efter EU-reglerne om ligestilling af vandrende arbejdsgæster er markeret med gråt)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Fordeling i procent 2013
	----- mio. kr. -----						%
Tildelt stipendium til borgere fra EU-, EØS samt Schweiz ²	202	236	285	321	376	482	100
Ligestillingsårsag							
<i>SU-bekendtgørelsens § 9 ³</i>							
30 timer/uge i 2 år	3	6	10	13	15	15	3,1
5 års fast ophold	9	18	28	35	39	38	7,9
Integrationslov	2	2	3	3	4	4	0,8
Islændinge bosat før 1946	0	0	0	0	0	0	0,0
Sydslesviger	22	33	43	51	60	66	13,7
Under 20 år ved indreisen m. forældre	23	41	75	99	122	139	28,8
Ægteskab med dansker	8	11	14	14	16	18	3,7
<i>SU-bekendtgørelsens § 2-8 ⁴</i>							
EU arbejdsgæster	5	8	11	14	18	94	19,5
EU barn m.fl. (direkte efterkommer), bosat i DK	1	2	2	3	4	4	0,8
EU barn m.fl. (direkte efterkommer), ikke bosat i DK	0	1	1	1	1	1	0,2
EU forælder m.fl. (slægtning i opstigende linje)	0	0	1	1	1	1	0,2
EU kontinuitet	2	4	4	4	3	3	0,6
EU omskoling	0	1	1	1	0	0	0,0
EU ægtefælle	4	6	9	11	14	15	3,1
EU 5 års ophold	18	26	35	45	63	79	16,4
Gamle ligestillingsårsager ⁵	103	77	48	26	14	7	1,5

Anm.: En rabatmodtager, der har modtaget støtte med forskellige ligestillingsårsager for hver uddannelse tælles med hvert sted, men kun en gang i totalen. For modtagere, der er blevet tildelt støtte efter flere årsager i løbet af en uddannelse, er støtten i en måned kategoriseret efter den sidste årsangsangivelse inden denne måned.

- 1) Antallet af modtagere i rækken afviger som følge af en teknisk opdatering marginalt fra tidligere opgørelse sendt til notat af 4. marts 2014, EUU, Alm. del, Bilag 308. Schweiz indgik ikke sammen med EU- og EØS-borgere i notat af 4. marts 2014, EUU, Alm. del, Bilag 308 blev støttemodtageren sat under den første ligestillingsårsag på uddannelsen, også selv om der senere på denne uddannelse var blevet angivet en anden ligestillingsårsag.
- 2) Schweiziske statsborgere er via aftaler også omfattet af EU-retten vedr. studiestøtte.
- 3) Tidligere SU-bekendtgørelsens § 66.
- 4) Tidligere SU-bekendtgørelsens § 67.
- 5) Ligestillingsårsager anvendt inden regelændringer i 2006, hvor dele af EU's opholdsdirektiv samtidig blev implementeret i SU-loven.

I 2012 modtog i alt ca. 42.800 studerende på de videregående uddannelser befodringsrabat⁵. Heraf var 1,8 pct. statsborgere fra EU/EØS-lande.

⁵ I notat af 4. marts 2014, EUU, Alm. del, Bilag 308 indgik ikke oplysninger om befodringsrabat i 2012. I notat af 4. marts 2014, EUU, Alm. del, Bilag 308 indgik angiveligt oplysninger om befodringsrabat i videregående uddannelser i 2013. Grundlaget for disse oplysninger er dog ikke kendt.

3. Danske regler om Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU)

3.1. Hvem kan få SVU?

SVU gives efter § 2 i SVU-loven⁶ § til uddannelsessøgende, der er beskæftiget uden offentligt tilskud som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende. Det er herudover en betingelse, at den uddannelsessøgende for at få SVU skal være tilmeldt folkeregisteret i Danmark eller være dansk statsborger eller i henhold til international overenskomst (EU-retten eller EØS-aftalen) have ret til SVU på lige fod med danske statsborgere.

For at få SVU til uddannelse på folkeskoleniveau og gymnasial uddannelse (lovens kapitel 3) er det en betingelse, at den uddannelsessøgende har været i beskæftigelse hos nuværende arbejdsgiver i mindst 26 uger, umiddelbart før uddannelsen begynder. Er den uddannelsessøgende sæsonarbejder, løsarbejder eller vikar, kan de 26 uger hos samme arbejdsgiver optjenes over en periode på 2 år. Kravet om beskæftigelse kan alene opfyldes ved beskæftigelse på en arbejdsplads i Danmark.

For at få SVU til videregående uddannelser (lovens kapitel 4) er det en betingelse, at den uddannelsessøgende er beskæftiget. Den uddannelsessøgende skal herudover inden for en periode på 5 år, før uddannelsen begynder, have været i beskæftigelse svarende til mindst 3 års fuldtidsbeskæftigelse. Er den uddannelsessøgende deltidsbeskæftiget, dog svarende til mindst 2 års fuldtidsbeskæftigelse. Også beskæftigelse i udlandet kan indgå i dette krav om forudgående beskæftigelse⁷.

For uddannelsessøgende, der er i beskæftigelse som lønmodtagere, er det yderligere en betingelse, at lønmodtageren træffer aftale med sin nuværende arbejdsgiver om orlov til deltagelse i uddannelse, mens lønmodtageren er i uopsagt stilling.

På denne baggrund vil de EU- og EØS-statsborgere, der har ret til SVU, samtidig opfylde betingelserne for at kunne betragtes som vandrende arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende efter EU-retten.

3.2. Hvad gives SVU til?

Efter lovens § 12 gives SVU som tilskud til dækning af den uddannelsessøgendes leveomkostninger for en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid.

SVU til heltidsuddannelse udgør et beløb pr. uge svarende til 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Ved deltidsuddannelse nedsættes SVU forholdsmæssigt, jf. lovens § 13. Herudover kan børne- og undervisningsministeren efter lovens § 7 fastsætte nærmere regler om, at staten yder tilskud til hel eller delvis dækning af deltagerbetaling til beskæftigede uddannelsessøgende, der modtager SVU til uddannelse på folkeskoleniveau og til gymnasial uddannelse. Efter bekendtgørelsens § 14⁸ ydes SVU til deltagerbetaling svarende til den faktiske deltagerbetaling. Der gives kun SVU til uddannelse i Danmark.

⁶ Jf. bekendtgørelse af lov nr. 364 af 9. april 2014 om statens voksenuddannelsesstøtte

⁷ Et udkast til lovforslag, der harmoniserer kravet til den forudgående beskæftigelse har den 3. oktober 2014 været sendt i høring. Med forslaget den uddannelsessøgende uanset hvilken uddannelse, der søges om SVU til have været i beskæftigelse i mindst 26 uger hos nuværende arbejdsgiver inden uddannelse med SVU.

⁸ Jf. bekendtgørelse nr. 917 af 3. juli 2013 om statens voksenuddannelsesstøtte

3.3. Vandrende arbejdstageres brug af ydelser efter SVU-loven

Tabel 4: Statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) i almene og videregående uddannelser samt heraf ydet til EU-/EØS-borgere og statsborgere fra EU-11

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SVU-modtagere ----- antal -----						
Alle almen uddannelse	4.581	8.525	6.984	5.529	4.078	3.033
Statsborgerskab:						
Tredjelande	409	537	448	435	406	244
Danmark	3.470	7.208	5.894	4.568	3.253	2.565
Uoplyst	-	2	-	-	-	-
EU- og EØS-lande samt Schweiz	702	778	642	526	419	224
-heraf EU-11	79	195	198	268	236	88
Alle videregående uddannelse	9.360	13.612	18.191	23.534	17.142	17.076
Statsborgerskab:						
Tredjelande	29	62	69	71	53	55
Danmark	9.210	13.347	17.809	23.094	16.862	16.747
EU- og EØS-lande samt Schweiz	121	203	313	369	227	274
-heraf EU-11	18	26	30	41	19	34
Almen og videregående udd. i alt ²	13.934	22.126	25.164	29.058	21.213	20.107
-heraf EU-/EØS-lande samt Schweiz	821	980	955	895	645	498
-heraf EU-11	96	221	228	309	255	122
Tildelt SVU ----- mio. kr. -----						
Alle almen uddannelse	69	190	299	181	44	29
Statsborgerskab:						
Tredjelande	7	12	16	12	4	3
Danmark	57	165	264	157	36	25
EU- og EØS-lande samt Schweiz	5	13	19	12	4	2
-heraf EU-11	1	4	7	6	2	1
Alle videregående uddannelse	281	332	387	370	300	292
Statsborgerskab:						
Tredjelande	1	2	2	2	1	1
Danmark	277	324	378	363	295	285
EU- og EØS-lande samt Schweiz	4	5	7	5	4	5
-heraf EU-11	0	1	1	1	0	1
Almen og videregående udd. i alt ¹	351	521	686	550	344	321
-heraf EU-/EØS-lande samt Schweiz	9	18	26	17	8	7
-heraf EU-11	1	5	8	7	2	2

Anm.: I tabellen indgår schweiziske statsborgere sammen med statsborgere fra EU- og EØS-lande. I visse tilfælde kan schweiziske statsborgere få SVU jf. EU-retten. I notat af 4. marts 2014, EEU, Alm. del, Bilag 308 indgik Schweiz under tredjelande.

- 1) Enkelte SVU-modtagere har fået støtte både i almen og videregående uddannelser i løbet af året. De indgår begge steder, men kun en gang under almen- og videregående uddannelse i alt.